GAZETA KRAKOWSKA

Nro 103.

Z KRAKOWA DNIA 25 GRUDNIA 1816 Roku W E SZRODĘ.

Dzień 24 b. m. i r. obchodzony tu był z naywiększą uroczystością. Dzień ten szczęśliwy iest roczni ą Urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego. JW. Miączyński, Pełnomocny Kommissarz do Organiz. Rządu Miasta Wol. Krakowa udał się do Kościoła Katedralnego z Obecnemi tu Urzędnikami i Obywatelami Królestwa Polskiego, na solenne Nabożeństwo celebrowane przez JW. Jmc Xiędza Dziekana Katedral. Skórkowskiego. Nayszczersze modły wznoszone do Pana Zastępów o naydłuższe życie i Panowanie Błogosławionego Monarchy rozczulał himn " Naszego Króla zachoway nam Panie ,, który zgromadzeni na Nabożeństwo z żywem uczuciem powtarzali. Ubogich łzy nędzy, zamieniły się w tym dniu w łzy radości. JW. Pełnomocny Kommissarz Miączyński, przesłał do Wydziału Spraw wewn. i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym, kwoty pieniężne: iedną na zasilenie 120 ubogich w Szpitalach zostających, a drugą na zakupienie galara węgli dla rozdania do mieszkań ubogim wstydzącym się żebrać, którzy w teraźnieyszey ostrey porze roku nie maią sposobu się ogrzać. — Wydział Spraw wewn. w Senacie przyiąwszy z wdzięcznym podziękowaniem ten chojny datek dla cierpiącey ludzkości, starał się tak go urządzić i podzielić przez Prowizorów Szpitalowych i przez Zgromadzenie Bractwa Miłosierdzia, aby dobroczynna wola daiącego była dopełniona. Błogosławiąc tę chwilę ubodzy, posyłali do Naywyższego życzenia: aby żył Ten, dla którego Imienia ręka dobroczynna tak obficie ich zasiliła i ogrzała. — Wieczorem mieszkanie JW. Pełnomocnego Kommissarza rzęsisto było oświecone; iaśniała w Przezroczu Cyfra Nayiaś. ALEXANDRA Igo z napisem:

Plaudite Cracidae benedicti Herois ad Ortum.
Qui Vestras leges protegit, auget opes. —

A wdzięczni Krakowa Mieszkańcy poklaskiwali tak sprawiedliwemu wyrazowi.

Tegoż dnia Uroczystego miał honor i szczęście należeć do uświetnienia pamiątki Urodzin Tego Nayiaśnieyszego Monarchy, JW. Hrabia Józef Wodzicki, Kommissarz Demarkacyyny od Nayiaśnieyszego Cesarza Jmć Wszech Rossyy, Króla Polskiego ku postanowieniu granic temu Wolnemu Kraiowi mianowany, złożył równie kwo-

tę pieniężną w Wydziale Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości na rozdanie onego w tym dniu uroczystym na 112 ubogich w Szpitalach zostaiacych/ Pomnożona ta hoyna Dobroczynna ofiara dla nieszczęśliwych napełniła radością Szpitale, dały się słyszeć modły do Wszechmocnego, aby Błogosławiony Monarcha iak naydłużey żył i Panował.

Z Warszawy d. 17 Grudnia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c. &c. &c.
Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Pragnąc zabezpieczyć Rząd i Obywateli od zawodnych wyborów, a kraiowi zapewnić publiczną służbę na zaufaniu i na dowiedzioney zdatności ugruntowaną; chcąc wzniecić w Narodzie mocnieysze pobudki do oświecenia i okazać mu rzeczywiste pożytki z nabywanych nauk i z usposobienia, po wysłuchaniu Rady Stanu ogólnego zebrania, postanowiliśmy i stanowiemy.

TYTUŁ I.

O Kommissyiach Examinacyynych.

Art. 1. Każdy staraiący się o funkcyią, albo urząd publiczny, ma w przód swoie usposobienia przez examen okazać w Kommissyiach Examinacyynych.

Art. 2. W tym zamiarze ustanowiona będzie w każdem Woiewodztwie Kommissyia Examinacyyna Woiewódzka, a w stolicy przy Radzie Stanu Naywyższa Kommissyia Examinacyyna. Pierwsza pod prezydencyią Prezesa Kommissyi Woiewódzkiey składać się będzie:

a) Z Kommissarzów Woiewódzkich. b) Z Rektora Szkoły Woiewódzkiey. c) Z przybranych przez Prezesa, podług potrzeby, dwóch doświadczonych lub na urzędzie będących znawców rzeczy, iako to:

W rzeczach Sądowych, z dwóch członkow z Ziemskiego i dwóch z Sądu Grodzkiego; w Budownictwie, z dwóch znakomitszych w Woiewodztwie Budownictwa znawców; w przedmiotach kommunikacyi lądowey i wodney, z dwóch w tey sztuce biegłych. Z Górnictwa tym czasem będzie tylko składany examen w Kommissyi Examinacyyney Woiewództwa Krakowskiego, która do examinu w naukach Górniczych przyzwie z Dyrekcyi Górniczey Kieleckiey dwóch znawców, stosownie do przedmiotu; w przedmiotach zaś sztuki lekarskiey, tylko w Kommissyi Examinacyyney Woiewództwa Mazowieckiego, z przyzwaniem trzech biegłych w naukach lekarskich; również nauce leśniczey dwóch znawców, w teyże nauce biegłych.

Art. 3. Komplet w Kommissyiach Examinacyynych Woiewódzkich, do którego zawsze należy naymniey ieden przybrany znawca, składać się będzie z pięciu osób.

Art. 4. Większość zdań stanowi decyzyią; równość, rozwięzuie Prezyduiący.

Art. 5. Przemioty exawinu w Kommissyiach Examinacyynych, z względu na różne gatunki służby i urzędów publicznych, dzielą się na następuiące:

a) Ustawa Konstytucyyna. — b) Prawa i Dekreta Xięztwa Warszawskiego, i Postanowienia Rządu Królestwa Polskiego. — c) Prawo publiczne, Cywilne i Kryminalne. — d) Postępowanie Sądowe. — e) Kraiowa Administrscyia i Policyia. — f) Statystyka. — g) Nauka Skarbowa. — h) Kraiowy systemat podatkowania i Manipulacyia Skarbowa. — i) Nauka rachunkowości. — k) Urządzenie Poczty. — l) Nauki lekar-

skie. — m) Technologiia. — n) Rolnictwo. — o) Budownictwo. — p) Nauka leśnicza. — q) Nauka kommunikacyi lądowey i wodney. — r) Nauki górnicze, kopalń, hutnictwa, i fabryk.

Ar. 6. Funkcyie i urzędy kraiowe, do których ubiegaiący się maią w Kommissyiach Examinacyynych wywodzić swoie usposobienie, zawieraią się w trzech następuiących klassach.

Art. 7. W pierwszey klassie:

a) Woźni sądowi, Strażnicy, Dozorcy więzień, Sołtysi, Dozorcy robot publicznych, Officyialiści VI. VII. rzędu w korpusie Górniczym, Akuszery — b) Kanceliści, Rysownicy, Pisarze niższych komor, tychże Rewizorowie, Podleśniczowie, Dozorcy policyyni, Dozorcy konsumpcyyni, Wóyci, Chirurgowie drugiego rzędu, Aptekarze, Konduktorowie dróg, mostów, rzek spławnych, Officyialiści V. rzędu w korpusie Górniczym.

Art. 8. W drugiey klassie:

Kommissarze, Intendenci Policyi, Skarbu, Leśniczowie, Intendenci więzień publicznych, Kassyierowie, Kalkulatorowie, Kontrollerowie, Protokóliści, Archiwiści, Sekretarze Kancellaryi, Biór, Pocztmistrze, Pisarze i Rewizorowie głównieyszych Komor, Jeometrowie, Budowniczy praktyczni, Officyialiści menniczni, Officyialiści Towarzystwa ogniowego, Komornicy, Kommissarze dróg i spławow, Rejestratorowie, Burmistrze, Ławnicy, Officyialiści i rzędnicy IV. urzędu w korpusie Górniczym.

Art. 9. W trzeciey Klassie:

Obrońcy Sądów wszelkiego stopnia, Prokuratorowie, Pisarze Sądowi, Sędziowie Ziemscy, Grodzcy, Ziazdowi, Appellacyyni i Sądu Naywyższego, Prezesi, Prezydenci miast, Kommissarze Woiewódzcy i Obwodowi, Adiunkci, Szefowie w Kommissyiach Rządowych, Sekretarze Jeneralni i Wydziałowi, Assessorowie przy naczelnych Władzach, Intendenci, Inspektorowie i Podinspektorowie Dóbr Koronnych i Narodowych. Poborcy i Kontrollerowie Jeneralni, Członki Dyrekcyi Dóbr Koronnych i Narodowych, Radcy Izby obrachunkowey, członki Administracyi ogniowey, Konsyliiarze Rady lekarskiey, Fizykowie Woiewódzcy i mieyscy pierwszego Rzędu, Chirurgowie obwodowi, Urzędnicy II. i III. rzędu w Korpusie Górniczym.

Kandydaci na Sędziów obieralnych mogą składać examina w Kommissyiach Woiewódzkich przez delegacyią od Kommissyi Naywyższey.

Art. 10. Do funkcyy i Urzędów 1 i 2 klassy, usposobienie Kandydatów oznaczać będą przez examina, Kommissyie Examinacyyne Woiewódzkie. Ubiegaiący się o Urzędy 3 klassy, swoie uzdatnienie wywiodą przez examen w Naywyższey Kommissyi Examinacyyney.

Art. 11. Naywyższa Kommissyia Examinacyyna składać się będzie: z Prezyduiącego, którym będzie Minister Oświecenia, z Ministra właściwego wydziału, z Prezesa Izby obrachunkowey, z iednego Radcy Stanu z każdey Kommissyi Rządowey, z dwóch Referendarzów, z dwóch Członków Akademii, stosownie do przedmiotu examinu, z dwóch przez Prezesa wezwanych znakomitych urzędem lub doświadczeniem znawców, iako to: w rzeczach Sądowych, z dwóch Sędziow Appellacyynego i Naywyższego Sądu; w Lekarskiey sztuce, z dwóch członków Rady Lekarskiey; w Budownictwie, z dwóch przybranych w tey sztuce biegłych Urzędników

z Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych; podobnież w sztuce kommunikacyi lądowey i wodney; w Górnictwie, z dwóch górniczego wydziału z teyże Kommissyi Spraw wewnętrznych, i z dwóch biegłych z Dyrekcyi Górniczey, stosownie do przedmiotu examinu; również z dwóch biegłych w leśnictwie.

Art. 12. Przełożenia Kandydatów do examinu podawane bydź maią do Prezesa. Ten wzywa na posiedzenie Członków i znawców, uwiadomia Ministrów stosownie do wydziału, z którego nastąpi examen.

Art. 13. Komplet, w którym się przynaymniey dwóch znawców ma znaydować, składa się z siedmiu Członków. Większość zdań stanowi decyzyią, równość, rozwięzuie Prezyduiący.

Art. 14. Przedmioty examinów w Naywyższey Kommissyi, będą te same, iakie znayduią się w artykule 5 wymienione, lecz examen z nich w całey obszerności zdawanym będzie.

Art: 15. Naywyższa Kommissyia Examinacyyna, będzie pilnować porządku przepisanego w Komissyiach Examinacyynych Woiewódzkich, prostować ich uchybienia, odbierać od nich, po każdym odbytym examinie wyciągi protokółu tegoż examinu, stanowić w przypadkach zaszłych rozpisów.

Art: 16. Taż Kommissyia Naywyższa z uwag i postrzeżeń, iakie przy roztrząsaniu przesłanych Protokołów uczyni, z swoiego rozstrzygnienia rozpisów, ułoży corocznie do Rady Stanu raport. W tym aktualny stan czynności i postępowania Kommissyi Examinacyyney wystawi, środki do ich udoskonalenia poda.

TYTUŁ II.

Przepisy dla Kandydatów do Examinu.

Art: 17. Kandydaci do klassy pierwszey w artykule 7 pod literą *a.* powinni złożyć zaświadczenie z ukończonych szkół elementarnych.

Kandydaci do teyże klassy pod literą *b.* obowiązani będą okazać świadectwo z ukończonych nauk szkoły Wydziałowey. Ubiegaiący się do klassy drugiey, ma okazać dowody z ukończonych szkół woiewódzkich, i z zdanego examinu podług przepisów wydanych przez Kommissyią Obrządów Religiynych i Oświecenia publicznego.

Art: 18. Ci zaś, którzy za granicą lub prywatną edukacyią brali, powini zdać examen publiczny w kraiowych szkołach, stosownie do funkcyi lub urzędów pierwszey lub drugiey klassy, do których swoie usposobienie okazać żądaią, i z takich examinów zaświadczenia w Kommissyi złożą.

Art: 19. Prócz dowodów z ukończonych szkół i zdanych examinów; Kandydat ma złożyć zaświadczenie z swoiey dwuletniey ciągłey praktyki, iako applikant przy stosownych publicznych funkcyiach lub urzędach.

Art: 20. Przerwy w czasie applikacyi praktyczney z iakieykolwiek przyczyny pochodzące, nie mogą bydź rachowane w ciąg dwuletniey applikacyi; owszem o tyleż czas praktycznego usposobienia przedłużać będą.

Art: 21. Każdy, kto ukończył czas przepisany na applikacyią praktyczną, i uzyskał potrzebne zalety, może żądać examinu od własney Kommissyi Examinacyyney.

Art: 22. Kandydaci podaiący się do examinu, wyraziwszy klassę funkcyi i urzę-

dów, do których się ubiegaią, wykazawszy mieysce odbytey praktyki, i przedmiot lub przedmioty, z których cecą bydź examinowani, złożyć powinni.

a. Usamowolnienie lub zezwolenie rodziców lub opiekunów. — *b*. Swiadectwo z szkół. — *c*. Swiadectwo mieyscowey Policyi z swoiego pobytu. — *d*. Swiadectwo z odbytey praktyki applikanta. — *e*. Opis biegu swoiego życia. — *f*. Kandydaci zaś do drugiey i trzeciey klassy, złożą nadto wyciągi robione z dzieł przez siebie po skonczoney edukacyi czytanych i dokładne wyłożenie ich treści.

Art: 23. Kommissyie Examinacyyne mogą dla słusznych przyczyn uwolnić Kandydata od złożenia swiadectw pod literą *a*. *б*. wymieniaiąc w protokóle examinu, tego powody.

Art: 24. Osoby znane z talentów i zasługi, a przez wyższą Zwierzchność kraiową do urzędów wyższych podawane, nie mogąc dla szczególnych okoliczności złożyć potrzebnych świadectw i dopełnić postanowionych przepisów, mogą za poleceniem przez Rząd żądać examinu, i świadectwa zdolności bezpośrednio w Naywyższey Kommissyi Examinacyyney.

Art: 25. Jeżeli Kandydat po pierwszym examinie, nie pozyska w Kommissyi Examinacyyney zaświadczenia zdolności, może ieszcze podać się do takiego examinu po drugie i po raz trzeci.

Art: 26. Kandydat po niepomyślnie odbytym examinie lub examinach na usposobionego do klass Urzędów wyższych, może się podać do examinu klassy niższey.

Art: 27. Usposobieni do examinów Naywyższey Kommissyi Examinacyyney, winni złożyć zaświadczenia z ukończonych w swoim przedmiocie nauk w Szkole główney i z odprawionych examinów, podług przepisów Kommissyi Oświecenia, tak z nauk w łaściwym Akademickim Wydziale, iako też z praktyki w stosowneym do tego Wydziału technicznym Instytucie.

Art: 28. Ci, którzy nauki odbyli w szkołach lub Akademiach zagranicznych bez otrzymania oznaczonego w właściwym wydziale nauk swoich stopnia, winni w Szkole główney kraiowey, albo w szkole specyalney akademickiey kraiowey, złożyć przepisane examina i uzyskać zaświadczenie.

(*Reszta potem.*)

Z Londynu d. 6 Grudnia.

Xżę Rejent rozkazał, aby wszystko co zeydzie ze stołu iego Dworu w Brighton, rozdanem zostało mieyscowem ubogim. — Xiężna Kumberland zwolna bardzo zdrowie odzyskuie.

W. Xże Mikołay miał pierwszy nocleg w Woburn, i udał się stamtąd do Warwick-Castle, Birmingham, &c.

Lord Castlereagh powrócił tu wczoray z swoią małżonką z Irlandyi. Jadąc przez Londyn oderznęli mu złodzieie z zapowozu kufer, co postrzegłszy z boku chłopczyna, zaczął krzyczeć i odstraszył złodziei od kufra.

W przyszły poniedziałek dnia 9 b. m. zgromadzi się rada mieyska, dla zaniesienia do Xcia Rejenta uchwaloney na ostatniem zgromadzeniu obywateli prożby.

Gazeta Morning-Chronicle wystawia właściwe ostatnie zgromadzenie na Spafield, na którem P. Hunt ieko mowca wystąpił, iako umiarkowane i prawdziwie konstytucyyne, a miane w tymże dniu na Spafield przez Watsonów oyca i syna buntownicze mowy i popełnione w mieście i po przedmieściach szkodności, iako prze-

ciwne konstytucyi, przypadkowe, przez dzikość maytków i pospólstwa pod chciwemi łupów hersztami zrządzone, i wcale od celów tegoż zgromadzenia dalekie. Zaś gazeta Goniec dowodzi, iż w wszystkich tych poruszeniach okazuie się iednakowy duch i iednakowe systema.

Gazeta Times powstaie mocno przeciw postępkowi Watsona młodszego: "Słusznaż to rzecz przerwać spokoyność stolicy, zagrozić bankowi i giełdzie, przerwać wszelki handel i ruch w mieście, zastraszyć wiele rodzin o utratę życia i wzniecić w mieście trwogę iak w Paryżu za czasów Robespierra? Jeżeli Watson mógł się raz tego dopuścić, może to ieszcze dziś, iutro lub poiutrze powtórzyć. Szczęściem dla nas, że mamy nader czuyną zwierzchność. Nasz Lord Prezydent, któremu ieden z złoczyńców pistoletem zagroził, i Alderman Shaw, który wyrwał mu pistolet i iego przytrzymał, okazali odwagę, która przechodzi wszelką pochwałę. Podobnąż stałość okazał wydział spraw wewnętrznych, a wyższi i niżsi urzędnicy dowiedli, iż w pokonaniu burzycieli, nie należy ich się obawiać. Złoczyńcy d. 2 Grudnia, tak zabóycy, iako i mowcy, którzy rokosz podnieśli, odbiorą zapewne dla ostrzegaiącego przykładu za swóy czyn w stryczku przez kata karę, na którą od dawna zasłużyli. Rewolucyią Francuzką rozpoczęło podobnież kilku złoczyńców. Kupa, która wczoray uzbroiona około ratusza przeciągnęła, liczyła zaledwo 100 ludzi; ale kupa takowa w ludnem mieście iest wielkim natłokiem, bo zbiega się wiele ludzi, lubo bez złego zamiaru, i powinna zaraz bydź odczytaniem ustawy przeciw buntowi rozpędzona.„

Z rozmaitych pism, które po 2gim Grudnia wyszły, i z badań schwytanych z bronią w ręku w ulicach wypisuiemy, co następuie: Schwytanych i uwięzionych iest 4rech. 1) Watson oyciec. Był on przed kilku laty na przedmieściu w ulicy Newcastle chirurgiem, aptekarzem i pomocnikiem w sztuce położniczey; zadłużył się przez liczną rodzinę, i starał się różnemi sposobami wyratować, a nakoniec przez rewolucyią. On był na Spafield naypierwszym mowcą z wozu od węgli; ustąpił potem mieysca swoiemu synowi i stanął na czele kupy, która rozbiła skład broni P. Beckwith. Syn iego strzelił do czeladnika składu Pratt. Gdy oddział jazdy rozpędził kupę, myśleli oba Watsonowie i inny trzeci o swoim bezpieczeństwie, opuścili Londyn, zaszli do wsi Highagate (o 5 mil od Londynu) i zostali tam o godzinie 11 w nocy przez konną straż policyyną na drodze pochwyconemi. Opierali się straży i z pistoletów strzelali; Watson oyciec został tylko przytrzymany; znaleziono przy nim pistolet i laskę ze szpadą, i siedzi w więzieniu; reszta uciekła. 2) Preston, tak zwany sekretarz zgromadzenia na Spafield, a dawniey naprawca trzewików, który przez rozrzucane z swoim podpisem kartki przyłożył się do zaburzenia. Lord Prezydent kazał go uwięzić, a potem wypuścić. Lecz Minister spraw wewnętrznych kazał go powtórnie uwięzić. (Gazeta Goniec nagania bardzo Prezydentowi, iż tak niebezpiecznego człowieka na słowo honoru kazał puścić.) 3) Coope, także naprawca trzewików, a tak zwany podskarbi zgromadzenia. Jest on ieden z trzech, którzy w giełdzie przytrzymanemi zostali. Trzymał 3 kolorową chorągiew i miał za pasem pistolet. 4) Cashann, maytek, także w giełdzie schywtany. Są świad-

kowie, którzy widzieli go na czele kupy, która chciała na Minories wyłamać skład broni. (kilku innych są iedynie uwięzionemi dla zeznań, ponieważ ich z bronią schwytano.) Nie dostaie ieszcze głównego herszta Watsona syna chirurga. Powszechnie twierdzą, iż on strzelił do Pratta. Wystrzał przeszedł przez dwie suknie i w kieszeń kamizelki, która była papierami zapełniona, aż do piersi. Wszelako raniony umrze. Pratt upadłszy na stołek, rzekł: "Strzeliliście do mnie, a ia nie iestem waszem nieprzyiacielem.,, Na co morderca odpowiedział: "Kiedy tak, żałuię moiego czynu,, i chciał go iako chirurg opatrzyć, ale raniony nie dozwolił. Rozesłano za nim list gończy, i spodziewaią się że go schwytaią, chybaby do Francyi uciekł, gdyż mówią, iż udał się ku Liwerpoolowi. Jak tylko młody Watson schwytany zostanie, oddadzą wszystkich rokoszanów pod sąd, który przed wszystkiemi sprawami ich publicznie sądzić będzie. — D. 2 z rana stracono w Old-Bailey 4 złoczyńców, co zapewne bardziey rozgniewało pospólstwo. — Lord Prezydent wydał dwa oznaymienia; w pierwszem dziękuie dobrem obywatelom za przyłożenie się do uśmierzenia rokoszu, a w drugim wyznacza 100 do 150 f. szt. nagrody za schwytanie zabóycy Pratta. — Hunt nie może bydź podług ustaw do odpowiedzi pociągnionym, gdyż nie wydał żadnego pisma, a nawet wezwania do ludu. To co na otwartem polu powiedział, są czcze słowa, za które nikt nie może bydź karanym, chybaby zachęcał do zabóystwa Króla, co nawet w mowie iest zbrodnią. — Lord Sidmouth zapobiegaiąc przesadzonem wieściom o zdarzeniach z powodu zgromadzenia na Spafield, rozesłał zaraz w wieczór d. 2 w głąb kraiu doniesienia o uspokoieniu zaburzenia, z dodatkiem, iż rząd ma dostateczne siły do przytłumienia każdego zamachu przeciw spokoyności publiczney wymierzonego, zalecaiąc władzom naywiększą baczność przeciw podobnem zdrożnościom. — Od roku 1780 nie było iednak w Londynie takiego zaburzenia iak teraz. Wszyscy ciesza się, iż Lord Sidmouth, minister spraw wewnętrznych, i Prezydent Londyński, którzy z resztą w niezgodzie z sobą żyią, iedno zgodnie w czasie zaburzeń z sobą działali.

Nędza tak iest wielka w Londynie, iż około 900,000 ludzi znayduie się w nayWiększym niedostatku, a wielu znich nie maiąc nawet poddasza do schronienia się, sypiać muszą pod mostami, płotami i t. d. Chęć do pracy iest prawdziwym dowodem ich nędzy.

Król Hiszpański przysłał Lordowi Exmouth order S. Karola.

Amerykańska eskadra pod Komodorem Chaucey, która znaydowała się pod Algierem, przybyła do Gibraltaru. — W Nowem Orleanie wszyscy pałaią chęcią rozpoczęcia woyny z Hiszpaniią.

Z Paryża d. 6 Grudnia.

Królowi tak dalece zwolniały bóle podagry, iż przynaymniey trudnić się może sprawami rządowemi. — Xiążęta ieżdżą często do Fontaineblaeu. — Xiężniczka Kondeuszowna odsuwaiąc się od życia światowego, zaięła w Templu urządzone dla niey zakonne mieszkanie. Izba, w którey siedział Ludwik XVI przerobiona została na kaplicę.

Znayduie się tu teraz Hrabia Woroncow, naczelny Wódz woyska Rossyyskiego.

P. Castel-Bajac proponował w Izbie Deputowanych adress do Króla, tyczący się oznaczenia wolności druku, ale cofnął

go, gdy dowiedział się od Ministra spraw wewnętrznych, iż w krótce wniesie w tey mierze w imieniu Króla proiekt do ustawy. —— W izbie Parów wniesionem niedawno zostało, aby zabronić pisanych mów; lecz izba przyzwyczaiona do wolności mówienia, odrzuciła ten wniosek większością 87 przeciw 50 głosów.

W roku 1812 od Wielkiey nocy do S. Michała mennica medalów sprzedała 1171 medalów dla nowożeńców, a w roku 1816 w tymże przeciągu czasu sprzedała ich 2224.

Król Hiszpański udzielił Rossyyskiemu posłowi w Madrycie, P. Tatyczew, order złotego Runa. Jest to pierwszy cudzoziemiec w tym stopniu, który otrzymał takowy order.

Podług dziennika Quotidienne w dniu urodzin Królewskich przeszło w Nicei 10 protestantów do Religii katolickiey.

Wyszło tu teraz dramma w iednym akcie, pod tytułem: " Europa i Francyia przed tronem Odwiecznego. „ Wchodzą do niey: Odwieczny (niewidziałny) wszystkie ludy Europy, narod Francuzki, magnaci, prawodawcy, naczelnicy Religii, protestanci, wierzyciele państwa, artyści, uczeni, filozofowie, woysko Francuzkie, mieszkańcy miast nadmorskich, miasta handlowe, wieśniacy, osadnicy, gospodarze, ubodzy, złoczyncy; lecz ani iedna kobieta.

Towarzystwo ziednoczonych kawalerów dla oswobodzenia białych niewolników z Afryki, miało d. 29 Listopada szoste swoie posiedzenie. Admirał Sidney Smith przełożył towarzystwu wzor statku, który podczas wielkich burz i powodzi zawsze na powierzchni wody pozostanie i wszędzie nawet lądem przewieziony być może. Statek ten (radeau d'inondation aqui-terrestre insubmersible) przeznaczony iest do ułatwienia żeglugi na ieziorach i bystrych rzekach wewnątrz Afryki. Czytano potem wiele listów z nad brzegów Afrykańskich, które donoszą o handlu białemi niewolnikami w Tangerze i o zabraniu niedawno przez Barbaryyczyków iednego Hanowerskiego i dwóch Hollenderskich okrętów. Nakoniec zatrudniono się napisem, który wyryty ma bydź na medalu dla Admirała Exmouth.

Z Włoch d. 1 Grudnia.

Arcy Xże Rainer przybył d. 17 b. m. z Genui do Pizy do swoiego brata, W. Xcia Toskańskiego, zwiedził d. 23 w iego towarzystwie Liworno i pojechał z nim do Florencyi, dokąd cały Dwor na zimę powrocił.

Mówią, iż bawiący od kilku lat w Rzymie Xże Sasko-Gotayski i Xiężna Dietrichstein, córka zmarłego niedawno Hr. Szuwałowa, przeszli na łono Kościoła katolickiego.

Z Florencyi donoszą, iż osiadła tam Marszałkowa Ney z swoią rodziną, i że tamteyszy poseł Francuzki, kawaler Vernegues z rozkazu swoiego Dworu szczególniey się nią opiekuie.

Podług doniesień z Genewy kanton ten wypłacił d. 27 Listopada przyrzeczoną traktatem Królowi Sardyńskiemu summę 100,000 lirów.

Xże Rejent Angielski wywiązuiąc się za podarunki Oycu S. posłał mu przedziwny zbior narzędzi astronomicznych dla gwiazdopatrzni Rzymskiey.

Jezuici nie znaleźli spodziewanego przyięcia ani w kraiach Neapolitańskich, ani Sardyńskich. Oyciec S. nie zdaie się także z taką gorliwością iak dawniey za niemi interessować.

DODATEK
DO №ro 103
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 25 GRUDNIA 1816 Roku WE SRZODĘ.

Dnia 22 Grudnia r. b. Towarzystwo Dobroczynności, M. W. K. dla uświęcenia dzieła swoiego, zebrane w duchu Religii, obchodziło uroczystem nabożeństwem w Kościele Stey Barbary pierwiastkowy swóy Zakład, przeznaczony dla dobra ubogich bez wyiątku. Pod czas tego, śpiewał Wielką Mszą JW. JX. Skorkowski Dziekan Katedralny Krakowski; orkiestra zaś, dobrana z pierwszego rzędu Artystów Muzykalnych pod dyrekcyą JPan Hermana i Kratzera, Członków Towarzystwa nowego, z własney chęci usługę tę czyniąca, przydała okazałości poważnemu obrzędowi, w ciągu którego dway znakomici Urzędnicy zbierali składkę podług przemożenia każdego ofiarowaną. Instytut ten oznaczył sobie iednę z ostatnich Niedzieli przed Bożem Narodzeniem, na pamiątkę Rocznicy założenia swego.

Z Bruxelli d. 8 Grudnia.

Onegday obchodzone tu były urodziny naszego Królewicza następcy tronu. Pomiędzy osobami, które u Dworu obiad iadły, znaydował się także Xże Wellington, który tu d. 4 przybył. W wieczor był u Dworu bal świetny.

Sprawuiący tu Wirtemberskie interessa P. Wächter, miał u Króla prywatną audyencyią, podczas którey oddał mu dwa listy; ieden z doniesieniem o śmierci Króla, drugi o urodzeniu się córki teraźnieyszego Króla Wirtemberskiego.

Francuzki Jen. Travers umieszczony został w naszey jeździe iako Jenerał major. — Całe Niderlandskie woysko i milicyia otrzymaią takie same mundury iak woysko Hollenderskie.

Nasz Królewicz następca tronu i iego małżonka przeznaczyli na czas zimy miesięcznie na wsparcie tuteyszych ubogich po zł. hol. 1000.

Podług gazety Gandawskiey małżonka Jenerała Vandamme miała u naszego Króla audyencyią, i J. K. Mość miał pozwolić rzeczonemu Jenerałowi osiąść w iedney z północnych prowincyy naszego królestwa.

Z Stuttgardu d. 9 Grudnia.

Król rozkazał oznaymić zgromadzonem stanom pod d. 5 b. m. iż na ich podanie z d. 29 Listopada zatwierdza ich o-

branie d. 24 na tymczasowego prezesa stanów Xcia Maxy. Waldourg-Zeil-Trauchberg, i przychyla się do ich prożby, aby w przypadku iego choroby lub niemożności znaydowania się na posiedzeniach zastąpił go naystarszy wiekiem członek,

Drugie pismo Królewskie pod d. 6 b. m. do stanow iest następuiącey ważney treści: — "Kochani wierni. W piśmie Naszem z d. 9 Listopada daliśmy Wam z otwartością poznać, iż życzeniem iest Naszem zaprowadzić na potrzebie Naszych ludów zasadzoną konstytucyią, i poleciliśmy tayney Naszey Radzie, aby stosownie do Naszych uczuciow, dobra kraiu i poiedynczych osób ułożyła iak nayśpiesznie projekt konstytucyi. Ale że, iak Nam doniesiono, mimo nayusilnieyszey pracy, nie możemy się przed połową Stycznia spodziewać zupełnego ukończenia tego proiektu, ażebyśmy mogli go podać pod Waszą rozwagę. Gdy Wasze posiedzenia aż do tego czasu są bez żadnego użytku i tylko koszta Naszem poddanym sprawuią, i gdy oprócz tego Swięta nadchodzą, postanowiliśmy zatem posiedzenia stanów aż do 15 Stycznia 1817 zawiesić, i rozkazuiemy Wam po odebraniu niniejszego pisma rozeyść się, i zebrać się znowu w d. 16 Stycznia, dla wysłuchania Naszych udzieleń i myśli. W Stuttgardzie d. 6 Grudnia 1816

Król wyznaczył kommissyią z PP. Waugenheim, Neurath i Wächtera, aby przeyrzała wszystkie dotychczasowe proiekta do konstytucyi i zdała o nich Królowi sprawę, z których ma bydź konstytucyia ułożona i stanom do przyięcia podana.

Wykonanie przysięgi iest odłożone i zapewne nie nastąpi aż po uchwaleniu przez stany konstytucyi.

Poseł Bawarski przy Dworze tuteyszym Baron Tautphause oddał Królowi na prywatney audyencyi od swoiego Monarchy list z doniesieniem o zaślubieniu Królewney Karoliny z Cesarzem Austryiackim.

Z Frankfurtu d. 10 Grudnia.

Na 9tym posiedzeniu seymu Niemieckiego zdana była sprawa o wielu podaniach, a między innemi Xcia La Tour d'Auvergne względem Xięztwa Bouillon, którą rzecz iako już stosownie do postanowienia kongressu Wiedeńskiego roztrzygnął seym, odrzucił. Z powodu tey prożby w ięzyku Francuzkim podaney, postanowił seym, aby na przyszłość żadna nie była iak tylko w Niemieckim ięzyku przyięta; a ieżeliby na poparcie iey iakie dowody w obcych ięzykach wchodziły, tedy te maią bydź na ięzyk Niemiecki przełożone.

P. Król Pruski zatwierdził uchwałę kommissyi wyznaczaiącey wynagrodzenie dla byłych urzędników W. Xięztwa Frankfortskiego, i przypadaiącą na niego kwotę do zapłacenia wyznaczył.

Rozmaite Wiadomości.

Słychać, że i 4ta córka N. Cesarza Austryiackiego Arcy Xiężniczka Karolina, urodzona d. 8 Kwietnia 1801 ma bydź zaślubiona z Xciem Fryderykiem Saskim przyszłym następcą królestwa Saskiego, i maią już zachodzić w tey mierze układy.

Towarzysz podróży Humboldta przez południową Amerykę Botanik Bonpland, popłynął niedawno z wielu officerami Francuzkiemi do Buenos-Ayres.

Z Berlina piszą, iż przybyły do Potsdamu Frorok Adam Müller nie był iak sa-

bie napróżno pochlebiał, wcale do Dworu przypuszczony.

Cena zboża w Wiedniu i okolicach była do d. 14 Grudnia r. b. następuiąca: Męca Pszenicy (pół korca naszego) Zł. r. 35 kr. 39 (Zł. p. 42 gr. 20), Zyta Zł. r. 26 kr. 33 (Złp. 31 gr. 24), Jęczmienia Zł. r. 18 kr 42 (Złp. 22 gr. 8), Owsa Złr. 8 kr. 45 (Złp. 10 gr. 12.)

Największe stopnie zimna, i ciepła.

dnia 15 Grudnia 1816 r. stopni zim: † 2°, 0
— 16 — — — † 3, 0
— 17 — — — † 1, 9
— 18 — — — † 2, 4
— 19 — — — zimna — 0,
— 20 — — — — 4, 8
— 21 — — — † 5, 0

Dnia 23 i 24 Grudnia 1816
Cena zbóż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
Pszenicy	48 —	46 —	44 —	42 —
— Zyta	38 —	37 —	36 —	35 —
— Jęczmienia	26 —	24 —	23 —	21 15
— Owsa	11 —	10 15	10 —	— —
— Jagieł	52 —	50 —	48 —	44 —
— Grochu	36 —	34 —	32 —	30 —
— Rzepaku	32 —	30 —	29 —	28 —

DONIESIENIA.

W Księgarni Jana Maja w Krakowie w ulicy Floryańskiey pod Nr. 507 dostać można arkuszy drukowanych do Spisu ludności w Królestwie Polskiem.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do publiczney wiadomości, iż na dniu 30 b. m. odbywać się będzie w Biórach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości Licytacya, na dostawę Siana cetnarów 400 i słomy na posłanie i sieczkę cetn: 600 dla pociągów skarbowych, a to do ceny pierwszego wywołania po zł. pol. 3 za cetnar Siana ważący funtów 120, a po zł. pol. 2 za cetnar Słomy tyleż funtów ważący. — Maiący chęć podjęcia się takowey dostawy w terminach oznaczyć się maiących przy akcie Licytacyi, zechcą się w namienionym powyżey czasie i mieyscu o godzinie 9 z rana stawić, zaopatrzywszy się w vadium 10tą części wartości Liwerunku odpowiadaiące, gdzie o warunkach Licytacyi bliższą poweźmą wiadomość. — W Krakowie dnia 29 Grudnia 1816 r.

Florkiewicz, Senator.
Darowski, S. W.

Sędzia Trybunału Iszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Gdy Kuratorowie wyznaczeni w upadłości Handlu Błażeia Józefa Lipnickiego, w moc Art: 40 Kod: Handl: Księgi III. Rozdz: I. Bilans przez upadłego podpisany oddali, i Lista Wierzycieli ubiegaiących się do teyże upadłosci Handlu przez Nas iako Kommissarza Delegowanego sporządzona, w Trybunale Handlowym złożoną została. — Następnie zaś do uzupełnienia tegoż Art: w porządku przywołania Wierzycieli, iako to: Jana Gotliba Wimera w Wrocławiu; Antoniego Łazińskiego w Nowym Sanczu; Wiktoryią Dzięciołowską w Gallicyi; Jana Ludwika Unger w Salzgiter; Adama Frytsz w Lublinie; Samuela Gotliba Szlenker w Warszawie; Daniela Ernest Krug w Wrocławiu; Herszlimana Solnego Faktora C. w Burgdorf w Szwaycaryi; Michała Nattmiler w Podgorzu, iako za granicą mieszkaiących; tudzież Ludwika i Benedykta Kubeckich; Kletusa Barańskiego czyli Emerycego; Antoniego Morbitzer; Stanisława Bugayskiego; Jędrzeia Paczygowskiego; Franciszka Hann; Alexandra Niesiołowskiego; Józefa Kremolowskiego; Józefa Sawiczewskiego; Józefa Nepom: Szrejbera; Tomasza Rostalińskiego; Firmy Kirchmayer; Xiędza Kaspra Rommel; Józefa Cypcer; Cypcer młodszego; Jana Aloizego Baydlowskiego; Piotra Oswald; Woyciecha Frelich; Jana Nep: Walter; i Wencla Synów, iako tu w

Krakowie zamieszkałych, publicznie przez Gazety uwiadomiaiąc, wzywamy; aby się przed Nami Delegowanym do tey upadłości Handlu Kommissarzem w Krakowie w domu Władz Sądowych pod L. 106 przy Grodzkiey ulicy odbywaiących się, w dniu 13 Stycznia r. p. 1817 o godzinie 3 popołudniu, w celu podania potróyney Listy, na wybór Syndyków ustanowić się mianych stawili. — W Krakowie dnia 18 Grudnia 1816 r.

Ostaszewski.

W Krakowie w ulicy Szpitalney pod L. 623, iest Kamienica w iezdna z staynią sklepioną na 9 koni, z wolney ręki każdego czasu do sprzedania. Ktoby sobie życzył nabycia oney żadnemi ciężarami nieobarczoney, raczy zgłosić się do Redakcyi Gazety Krakowskiey.

Dnia 30 miesiąca Grudnia 1816 roku, o godzinie 10 ranney w domu pod liczbą 171 w Gminie ytey na Zwierzyncu stoiącym, sprzedane będą przez publiczną Licytacyią za gotową srebrną monetę Wosku 80 Kamieni. — Chęć kupienia maiący zechcą się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować. — W Krakowie dnia 20 Grudnia 1816 r.

Jan Nepomucyn Franki, Aemornik T. C. P. I. D. K.

Niżey podpisany massy kredalney Pawła Schoena, Kurator w skutek zalecenia Wysokiego Trybunału Iszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego miasta Krakowa i iego Okręgu; — Z dnia 4 Grudnia r. b. 1816 do Nro 1847 wydanego, a podpisanemu w dniu 7 Mca i roku tychże doręczonego, z powodu, iż Ur. Józef Haller wspomnioney Massy Deputat tu w mieyscu nieznayduie się, iest nieczynnym, i pewnie wiedzieć nie można iak prędko z zagranicy powróci; wzywa ninieyszym wszystkich rzeczoney wyżey massy kredalney Wierzycieli Klassyfikacyynem d. 30 Października r. 1812 w Kredzie tey, nastąpionym obiętych, każdego z nich w szczególności; ażeby na Kommissyią w dniu trzynastym Lutego roku przyszłego 1817 iako terminie pd wyższym zaleceniem Wysokiego Trybunału oznaczonym o godzinie trzeciey popołudniu w izbie Audyencyonalney tegoż Trybunału tu w Krakowie w domu Władz Sądowych przy ulicy Grodzkiey pod L. 106 odbydź się maiącą przed Delegowanym do tey czynności Assessorem W. Łabaiewskim nie zawodnie stawili się, i temu do Protokołu oświadczyli, kogo w mieyscu Ur. Józefa Hallera nieprzytomnego chcą mieć obranym Massy tey z pomiędzy siebie Deputatem, iżby Kreda ta od kilku lat prowadzoną ostatecznie ukończoną bydź mogła, i Wierzyciele swoią odyskali należytość. — Dan w Krakowie dnia 10 Grudnia 1816 r.

Antoni Kłossowski, Massy Kredalney Schönoskiey Kurator.

W skutek Uchwały Rady Familii w Sądzie Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu II' w dniu 30 Sierpnia r. b. a przez Trybunał I. Instancyi Miasta Wolnego Krakowa w dniu 1 Października r. b. do Nru 1065 zatwierdzoney, Dom po niegdy Kazimierzu Raznym wraz z ogrodkiem w Przedmieściu Wessoła przy Krakowie pod Nr. 244 sytuowany przez publiczną licytacyą sprzedany zostanie. Licytacya przygotowcza w kancellaryi niżey podpisanego przy ulicy S. Jana Nr. 406 w dniu 3 Stycznia roku przyszłego 1817 o godzinie 9tey z rana nastąpi, a pierwsze wywołanie zacznie się od summy szacunkowey 1574 złp. 24 gr. w monecie grubey srebrney kurant. Warunki i zbior objaśnień do tego Domu ściągaiących się w kancellaryi każdego czasu przeyrzeć można. — W Krakowie d. 21 Listopada 1816 roku.

Olearski, Pisarz Akt.

U Laizera Silberberga, Magazyniera Produktów Gorniczych w Chęcinach pod Nr. 9 na mocy zawartego Kontraktu z Głowną Gorniczą Dyrekcyią Królestwa Polskiego, a przez wysoką Kommissyią Spraw wewnętrznych i Policyi pod d. 23 Paźdz. r. b. zatwierdzonego, znayduią się wszelkiego gatunku Produkta Gornicze i Hutnicze, iako to: Zelazo surowe i kute w rozmaitych robotach, to iest gwoździach i t. d. Cynk i t. d. w cenie podług Taryfy Rządowey, która wolna iest każdemu do przeyrzenia o czem uwiadomia Prześwietną Publiczność.